

Θ.Α. ΑΜΕΛΙΔΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΕΤΩΝ

2001 - 2010

ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α΄ ΜΕΡΟΣ	
Πίνακας θεμάτων εξετάσεων	3
Θέματα εξετάσεων 2001	7
Θέματα εξετάσεων 2002	11
Θέματα εξετάσεων 2003	18
Θέματα εξετάσεων 2004	30
Θέματα εξετάσεων 2005	40
Θέματα εξετάσεων 2006	51
Θέματα εξετάσεων 2007	61
Θέματα εξετάσεων 2008	69
Θέματα εξετάσεων 2009	80
Θέματα εξετάσεων 2010	91
Β΄ ΜΕΡΟΣ	
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2001	102
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2002	107
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2003	113
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2004	123
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2005	134
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2006	145
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2007	156
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2008	167
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2009	177
Απαντήσεις θεμάτων εξετάσεων 2010	189

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ (2001 – 2010)

Στο βιβλίο αυτό είναι συγκεντρωμένα κατά χρονολογική σειρά όλα τα θέματα των Γενικών Εξετάσεων όλων των τύπων (ΓΕΛ, Δ' Εσπερινού, Ομογενών και των Επαναληπτικών τους) από το 2001 – 2010 με τις απαντήσεις τους.

Ο καθηγητής μπορεί να επιλέγει κάποια απ' αυτά για να εξοικειώνει τους μαθητές του για τη μορφή και το βαθμό δυσκολίας των εξετάσεων. Το ίδιο, βέβαια, μπορεί να κάνει και ο ίδιος ο μαθητής μόνος του, εφόσον υπάρχουν και οι απαντήσεις όλων των ερωτήσεων (μετάφραση, γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις)

ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

2001

ΓΕΛ	Ξενοφών, Ελληνικά Α' (γ') 8 - 10
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	
Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Λυσίας, Κατά Διογείτονος 9-10
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	

2002

ΓΕΛ	Δημοσθένης, Κατά Μειδίου (169 - 170)
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	
Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Ισοκράτης, Τραπεζιτικός (γ')
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Ισοκράτης, Ελένη, 64 - 65

2003

ΓΕΛ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα Δ. IV. 16
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Δίων Χρυσόστομος, Λόγος VIII: Διογένης ἢ περὶ ἀρετῆς, 28
Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα Δ. IV. 16
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Αριστοτέλης, Αθηναίων Πολιτεία 16, 1-4
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Πλάτων, Πολιτικός 374 C - D

2004

ΓΕΛ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα Α,6,14
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Λουκιανός, Περί του ενυπνίου» 10
Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Αισχίνης, Περί Παραπρεσβείας 145
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Πλουτάρχος, Αλκιβιάδης 35
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Ξενοφών, Ελληνικά Δ, VIII, 1-2

2005

ΓΕΛ	Λυκούργος, Κατά Λεωκράτους 20, 83 – 84
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Αντιφών, Περί του χορευτού 25
Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Λουκιανός, Ενύπνιον 10
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Ανδροκίδης, Περί των μυστηρίων 142 -143
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Ξενοφών, Ελληνικά ΣΤ, IV, 5 – 6)

2006

ΓΕΛ	Ξενοφών, Συμπόσιο 2.10
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα Β II 6 – 7
Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Ισοκράτης, Ευαγόρας 6
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Δημοσθένης, Κατά Ανδριωτίονος 51 – 52
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Λυσίας, [Δήμου καταλύσεως] απολογία 25-26

2007

ΓΕΛ	Πλάτων, Αλκιβιάδης Α΄ 133 Β–C
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Δημοσθένης, Προς Σπουδίαν 23-24
Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Πλούταρχος, Αλκιβιάδης 2
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα Β 1. 27-28
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Πλούταρχος, Λυκούργος 11

2008

ΓΕΛ	Λυσίας, Κατά Αλκιβιάδου Α 144, 46-47
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Δημοσθένης, Κατά Αριστοκράτους 209-210
Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Ισοκράτης, Φίλιππος 111-112
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Ισοκράτης, Νικοκλής 5-7
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Ξενοφών, Κύρου Παιδεία, Ι, ΙΙΙ, 1 – 2

2009

ΓΕΛ	Θουκυδίδης, Ιστοριών Ε 115
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα ΙV, ii 25-27
Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Ξενοφών, Συμπόσιον ΙV, 34-36
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα Α, Ι 10-12
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Λυσίας, Επιτάφιος 40 - 42

2010

ΓΕΛ	Ξενοφών, Απομνημονεύματα IV, viii 8 - 9
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Αισχίνης, Περί παραπρεσβείας 80
Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΟ	Ισοκράτης, Αιγινητικός 10
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ	Λυσίας, Κατά Εργοκλέους επίλογος 12 - 13
ΟΜΟΓΕΝΩΝ	Ισοκράτης, Παναθηναϊκός 130 - 131 (να')

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΤΟΣ	ΓΕΛ	ΕΠΑΝΑΛ.	Δ' ΕΣΠΕΡ.	ΕΠΑΝΑΛ.	ΟΜΟΓΕΝ.
2001	Ξενοφών		Λυσίας		
2002	Δημοσθένης		Ισοκράτης		Ισοκράτης
2003	Ξενοφώντος	Δίων Χρυσόστομος	Ξενοφώντος	Αριστοτέλης	Πλάτων
2004	Ξενοφών	Λουκιανός	Αισχίνης	Πλούταρχος	Ξενοφών
2005	Λυκούργος	Αντιφών	Λουκιανός	Ανδοκίδης	Ξενοφών
2006	Ξενοφών	Ξενοφών	Ισοκράτης	Δημοσθένης	Λυσίας
2007	Πλάτων	Δημοσθένης	Πλούταρχος	Ξενοφών	Πλούταρχος
2008	Λυσίας	Δημοσθένης	Ισοκράτης	Ισοκράτης	Ξενοφών
2009	Θουκυδίδης	Ξενοφών	Ξενοφών	Ξενοφών	Λυσίας
2010	Ξενοφών	Αισχίνης	Ισοκράτης	Λυσίας	Ισοκράτης

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2008

I. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγορηκα, ἐπίσταμαι δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκροωμένων θαυμάζουσιν, ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἁμαρτήματα, οὗτος δέ μου καταγελαῖ, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος εἴρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν. Ὑμεῖς οὖν καὶ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ παραλελειμμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ καταψηφίσασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μὲν ἐστὶ τῇ γραφῇ, μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλαγῆναι τῇ πόλει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους καὶ τοὺς ὄρκους καὶ τὴν γραφήν. (Λυσίου, Κατὰ Ἀλκιβιάδου Α 144, 46-47)

οὐδὲ πολλοστὸν = οὔτε το ελάχιστο

ΙΙ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου. Μονάδες 20

Γ1.α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

καταγελά : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή.

εΐρηκα : το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής αορίστου β΄ στην φωνή.

έξευρεΐν : το απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή.

καταψηφίσασθε : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.

παραλελειμμένα : το τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή. Μονάδες 5

Γ1.β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

τούτων : τη δοτική πληθυντικού του θηλυκού γένους.

άμαρτήματα : τη δοτική πληθυντικού.

μᾶλλον : τον θετικό βαθμό.

μεγάλη : την αιτιατική πληθυντικού του υπερθετικού βαθμού στο ίδιο γένος.

πόλει : την κλητική ενικού. Μονάδες 5

Γ2.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

τῶν ἀκρωμένων, έξευρεΐν, τούτων, αὐτοῦ, ἐνθυμηθέντες, τοιούτων. Μον. 6

Γ2.β. ἔδυνήθην, εἶρηκα: Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παραπάνω ρήματα και να τις αναγνωρίσετε πλήρως συντακτικά (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία). Μονάδες 4

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ**Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008****I. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Νῦν δ' οἱ μὲν τὰ κοινὰ διοικοῦντες ἐκ πτωχῶν εὖποροι καὶ πολλοῦ χρόνου τροφήν ἄφθονόν εἰσιν ἠτοίμασμένοι· ὑμῖν δ' οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἐφόδι' ἐστὶν ἐν τῷ κοινῷ, ἀλλ' ἅμα δεῖ τι ποιεῖν, καὶ πόθεν οὐκ ἔχετε. Τότε μὲν γὰρ ὁ δῆμος ἦν δεσπότης τῶν πολιτευομένων, νῦν δ' ὑπηρέτης. Αἴτιοι δ' οἱ τὰ τοιαῦτα γράφοντες, καὶ συνεθίζοντες ὑμᾶς ὑμῶν μὲν αὐτῶν καταφρονεῖν, ἓνα δ' ἢ δύο θαυμάζειν ἀνθρώπους. Εἴθ' οὗτοι κληρονομοῦσι τῆς ὑμετέρας δόξης καὶ τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δ' οὐδ' ὅτιοῦν ἀπολαύετε, ἀλλὰ μάρτυρές ἐστε τῶν ἐτέρων ἀγαθῶν, οὐδενὸς ἄλλου μετέχοντες ἢ τοῦ ἐξαπατᾶσθαι.

(Δημοσθένους, Κατὰ Αριστοκράτους 209-210)

ΙΙ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου. Μονάδες 20

Γ1.α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

διοικοῦντες : το πρώτο ενικό πρόσωπο παρατατικού στην ίδια φωνή.

ἤτοιμασμένοι : το τρίτο ενικό πρόσωπο υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.

γράφοντες: το δεύτερο πληθυντ. πρόσωπο υποτακτικής παθητικού αορίστου β΄.

συνεθίζοντες : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.

μετέχοντες : το β΄ ενικό πρόσωπο προστακτ. αορ. β΄ στην ίδια φωνή. Μονάδ. 5

Γ1.β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

δεσπότης : την κλητική ενικού.

ἄφθονον : την αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος.

ἀγαθῶν : το επίρρημα στον θετικό βαθμό.

τι : τη δοτική πληθυντικού του ιδίου γένους.

τοιαῦτα : τη γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους. Μονάδες 5

Γ2.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

εὔποροι, ὑμῖν, ἡμέρας, καταφρονεῖν, ὅτιοῦν. Μονάδες 5

Γ2.β. Τότε μὲν γὰρ ... νῦν δ' ὑπηρέτης: να μετατρέψετε την περίοδο σε πλάγιο λόγο χρησιμοποιώντας απαρεμφατική σύνταξη με εξάρτηση από την πρόταση «Οὔτοι εἶπον».

Μονάδες 5

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 26 ΜΑΪΟΥ 2008

I. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐκεῖνος γὰρ [δηλ. ο Ἡρακλῆς] ὁρῶν τὴν Ἑλλάδα πολέμων καὶ στάσεων καὶ πολλῶν ἄλλων κακῶν μεστὴν οὔσαν, παύσας ταῦτα καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας ὑπέδειξε τοῖς ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν χρὴ καὶ πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολέμους ἐκφέρειν. Ποιησάμενος γὰρ στρατείαν ἐπὶ Τροίαν, ἥπερ εἶχε τότε μεγίστην δύναμιν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, τοσοῦτον διήνεγκε τῇ στρατηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ταύτην ὕστερον πολεμησάντων, ὅσον οἱ μὲν μετὰ τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως ἐν ἔτεσι δέκα μόλις αὐτὴν ἐξεπολιόρκησαν, ὁ δ' ἐν ἡμέραις ἐλάττοσιν [...] ῥαδίως αὐτὴν κατὰ κράτος εἶλεν. (Ἰσοκράτους, Φίλιππος 111-112)

διαλλάττω = συμφιλιώνω

οἱ ἐπιγιγνομένοι = οἱ μεταγενέστεροι

II. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ.1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο. Μονάδες 20

Γ.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ὄρῶν: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής αορίστου β΄ στην ίδια φωνή.

στάσεων: τη δοτική πληθυντικού.

πολλῶν: τη γενική πληθυντικού στον συγκριτικό βαθμό του ίδιου γένους.

οὔσαν: τη δοτική ενικού του αρσενικού γένους.

ταῦτα: τη γενική πληθυντικού του ίδιου γένους.

ὑπέδειξε: το γ΄ πρόσωπο πληθυν. αριθμού οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.

ῶν: την αιτιατική πληθυντικού του θηλυκού γένους.

μεγίστην: τη γενική ενικού στον θετικό βαθμό του ίδιου γένους.

διήνεγκε: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

ἔτεσι: τη δοτική του ενικού αριθμού.

Μονάδες 10

Γ.3. α. Να χαρακτηρίσετε πλήρως τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων:

πολέμων, οὔσαν, τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἐκφέρειν, ἐπὶ Τροίαν, τῇ στρατηγία.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παρακάτω ρήματα και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους: **δεῖ, εἶχε.**

Μονάδες 4

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008

I. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι τυγχάνομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ ὧν ἂν βουλευθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ᾠκίσσαμεν καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὗρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκατασκευάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχρῶν ἐνομοθέτησεν. (Ισοκράτους, Νικοκλῆς 5-7)

εὐπορία = ικανότητα

μηχανῶμαι = επινοώ

II. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ.1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο. Μονάδες 20

Γ.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από παρακάτω λέξεις:

οἷς: την ονομαστική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους.

εὐπορίαις: τη γενική πληθυντικού αριθμού.

ὄντες: τη δοτική ενικού αριθμού του ίδιου γένους.

ἡμῖν: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού του β' προσώπου.

πείθειν: το γ' πρόσωπο ενικού αριθμού ευκτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.

βουληθῶμεν: το απαρέμφατο ενεστώτα.

συνελθόντες: το β' πρόσωπο ενικού αριθμού προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.

ἅπαντα: τη γενική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους.

οὗτος: τη δοτική πληθυντικού αριθμού του ίδιου γένους.

αἰσχροῶν: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους στον βαθμό.

Μονάδες 10

Γ.3. α. Να χαρακτηρίσετε πλήρως τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων:

τῶν ζῳων, τῆ ῥώμῃ, ταῖς ἄλλαις, καταδεέστεροι, ὄντες, θηριωδῶς. Μονάδες 6

β. Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παρακάτω ρήματα και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους: **ἔχομεν, διαφέρομεν.** Μονάδες 4

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008

I. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κῦρος γὰρ μέχρι μὲν δώδεκα ἐτῶν ἢ ὀλίγω πλέον ταύτη τῇ παιδείᾳ ἐπαιδεύθη, καὶ πάντων τῶν ἡλίκων¹ διαφέρων ἐφαίνετο καὶ εἰς τὸ ταχύ μανθάνειν ἃ δέοι καὶ εἰς τὸ καλῶς καὶ ἀνδρείως ἕκαστα ποιεῖν. Ἐκ δὲ τούτου τοῦ χρόνου μετεπέμψατο² Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· ἰδεῖν γὰρ ἐπεθύμει, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν εἶναι. Ἔρχεται δὲ αὐτὴ τε ἡ Μανδάνη πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν Κῦρον τὸν υἱὸν ἔχουσα. Ὡς δὲ ἀφίκετο τάχιστα καὶ ἔγνω ὁ Κῦρος τὸν Ἀστυάγην τῆς μητρὸς πατέρα ὄντα, εὐθὺς οἶα δὴ παῖς φύσει φιλόστοργος ὦν ἠσπάζετό τε αὐτὸν.

(Ξενοφώντος, *Κύρου Παιδεία*, I, III, 1 – 2)

1. ἡλίκος-η-ον = συνομήλικος

2. Μεταπέμπομαι = στέλνω και προσκαλώ

ΙΙ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1) Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

Γ2α) Να γράψετε τη δοτική ενικού των παρακάτω λέξεων:

πάντων, τούτου, θυγατέρα, παιδιά, όντα.

Μονάδες 5

Γ2β) Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για κάθε έναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου:

έπαιδεύθη: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή.

ποιεῖν: το γ' ενικό πρόσωπο του Παρατατικού στην ίδια φωνή.

ιδεῖν: το β' ενικό πρόσωπο Προστακτικής του ίδιου χρόνου και στην ίδια φωνή.

έχουσα: το γ' πληθυντικό πρόσωπο Ευκτικής του ίδιου χρόνου και στην ίδια φωνή.

ών: το α' πληθυντικό πρόσωπο Οριστικής του ίδιου χρόνου.

Μονάδες 5

Γ3) Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του κειμένου: **τῇ παιδείᾳ, διαφέρων, ἀνδρείως, αὐτῆς, ιδεῖν.**

Μονάδες 10

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ**Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2008****ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ****ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

Εγώ λοιπόν έχω διατυπώσει την κατηγορία όπως μπορούσα καλύτερα, αλλά γνωρίζω ότι από τη μια πλευρά οι άλλοι από τους ακροατές απορούν πώς τέλος πάντων μπόρεσα με τόση ακρίβεια να βρω (να ανακαλύψω) τα αδικήματα αυτών (των ανθρώπων) ενώ αυτός με περιγελά, επειδή δεν έχω πει ούτε το ελάχιστο από τα ελαττώματα που χαρακτηρίζουν αυτούς. Εσείς λοιπόν αφού αναλογιστείτε πολύ περισσότερο και όσα έχουν ειπωθεί και όσα έχουν παραλειφθεί, καταδικάστε αυτόν, αφού θυμηθείτε ότι είναι ένοχος ως προς την καταγγελία, και ότι είναι μεγάλη ευτυχία για την πόλη το να απαλλαγεί από τέτοιους πολίτες. Διάβασε σ' αυτούς τους νόμους και τους όρκους και την καταγγελία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**Γ1.α.**

καταγελά	καταγελῶεν
εἶρηκα	εἶπετε
ἐξευρεῖν	ἐξευρίσκειν
καταψηφίσασθε	καταψηφιοῦνται
παραλελειμμένα	παραλέλειπται

Γ1.β.

τούτων	ταύταις
ἁμαρτήματα	ἁμαρτήμασι
μᾶλλον	μάλα
μεγάλη	μεγίστας
πόλει	πόλι

Γ2.α.

τῶν ἀκροωμένων	επιθετική μετοχή, γενική διαιρετική στη λέξη οἱ ἄλλοι
ἐξευρεῖν	τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα ἐδυνήθην
τούτων	γενική υποκειμενική στη λέξη ἁμαρτήματα
αὐτοῦ	αντικείμενο στο ρήμα καταψηφίσασθε
ἐνθυμηθέντες	χρονική μετοχή, συνημμένη (ὅτε ἐνεθυμήθησαν)
τοιούτων	επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη πολιτῶν

Γ.2.β.

ἐδυνήθην: «ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἁμαρτήματα»:

ΕΙΔΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΕΚΦΟΡΑ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
Πλάγια ερωτηματική	ὅπως. Μερικής αγνοίας	Οριστική. Δηλώνει το πραγματικό	Αντικείμενο του ρήματος θαυμάζουσιν.

εἴρηκα: «ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος εἴρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν»:

ΕΙΔΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΕΚΦΟΡΑ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
Αιτιολογική	ὅτι	Οριστική δηλώνει το πραγματικό	Ἐπιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο ρήμα καταγελά.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ**Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008****ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ****ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

Τώρα, λοιπόν, αυτοί μεν οι οποίοι διαχειρίζονται τις δημόσιες υποθέσεις από φτωχοί (έχουν γίνει) πλούσιοι και έχουν εξασφαλίσει άφθονη τροφή για πολύ χρόνο· σε σας όμως δεν υπάρχουν εφόδια στο δημόσιο ταμείο ούτε για μια μέρα, αλλά πρέπει κάτι να κάνετε και δεν έχετε από πού (τον τρόπο). Τότε βέβαια ο δήμος ήταν κυρίαρχος των πολιτικών, τώρα όμως υπηρέτης. Αίτιοι είναι αυτοί που προτείνουν εγγράφως αυτά, και συνηθίζουν εσάς να περιφρονείτε μεν τους εαυτούς σας, να θαυμάζετε όμως ένα ή δύο ανθρώπους. Μακάρι αυτοί να κληρονομήσουν τη δική σας καλή φήμη και τα αγαθά, εσείς όμως δεν απολαμβάνετε τίποτα αλλά είστε μάρτυρες των αγαθών των άλλων, χωρίς να μετέχετε σε τίποτα άλλο παρά στην εξαπάτηση.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**Γ. 1. α**

διοικοῦντες	διῶκουν
ἤτοιασμένοι	ἤτοιμάστο
γράφοντες	γραφῆτε
συνεθίζοντες	συνεθιοῦσι
μετέχοντες	μετάσχεσ

Γ. 2. β.

δεσπότης	δεσπότη
ἄφθονον	ἄφθονος
ἀγαθῶν	εὖ
τι	τισί(ν)
τοιαῦτα	τοιούτων

Γ. 3. α.

εὐποροί	κατηγορούμενο στην επιθετική μετοχή οἱ διοικοῦντες· συνδετικό ρήμα εννοείται το γεγονός
ὑμῖν	δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα ἐστίν
ἡμέρας	επιρρηματικός προσδιορισμός, γενική του χρόνου
καταφρονεῖν	τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στη μετοχή συνεθίζοντες
ὅτιοῦν	σύστοιχο αντικείμενο στο ρήμα ἀπολαύετε

Γ. 3. β

Οὗτοι εἶπον τότε μὲν γὰρ τὸν δῆμον εἶναι δεσπότην τῶν πολιτευομένων, νῦν δ' ὑπηρέτην.

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 26 ΜΑΪΟΥ 2008

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εκείνος λοιπόν (δηλ. ο Ηρακλής) βλέποντας την Ελλάδα να είναι γεμάτη (να έχει) από πολέμους και επαναστάσεις και από πολλές άλλες συμφορές, αφού σταμάτησε αυτά και αφού συμφιλίωσε τις πόλεις μεταξύ τους υπέδειξε στους μεταγενέστερους, μαζί με ποιους πρέπει και εναντίον ποιων πρέπει να κάνουν πολέμους. Όταν έκανε λοιπόν την εκστρατεία εναντίον της Τροίας, η οποία βέβαια τότε είχε τη μεγαλύτερη δύναμη από τις πόλεις της Ασίας, τόσο πολύ διέφερε ως προς τον τρόπο της στρατηγίας απ' αυτούς που πολέμησαν αργότερα εναντίον αυτής της ίδιας (της Τροίας), όσο αυτοί μεν μαζί με τη δύναμη (όλων) των Ελλήνων σε δέκα χρόνια μόλις αυτήν κυρίευσαν, ενώ ο ίδιος σε πολύ λιγότερες ημέρες [.....] εύκολα με έφοδο κυρίευσε αυτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ. 2.

ὄρῳν:	εἶδομεν
στάσεων	στάσει
πολλῶν	πλειόνων
οὔσαν	ᾔντι
ταῦτα	τούτων

ὑπέδειξε	ὑποδεικνύασι
ῶν	ᾶς
μεγίστην	μεγάλης
διήνεγκε	διαφέρειν
ἔτεσι	ἔτει

Γ.3. α

πολέμων	γενική αντικειμενική στο μεστήν
οὔσαν	κατηγορηματική μετοχή, αναφέρεται στη λέξη τὴν Ἑλλάδα, αντικείμενο της μετοχής ὄρων (δηλώνει αίσθηση)
τοῖς ἐπιγιγνομένοις	ἔμμεσο αντικείμενο του ρήματος ὑπέδειξε
ἐκφέρειν	τελικό απαρέμφατο, Ὑποκείμενο του προσώπου ρήματος δεῖ
ἐπὶ Τροίαν	εμπρόθετος προσδιορισμός εχθρικής διάθεσης
τῆ στρατηγία	αντικείμενο στο ρήμα διήνεγκε

Γ. 3. β.

i) πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολέμους ἐκφέρειν: Δευτερεύουσα αναφορική επιρρηματική πρόταση της αναφοράς. Εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

ii) ἥπερ εἶχε τότε μεγίστην δύναμιν τῶν περὶ τὴν Ἄσιαν: Δευτερεύουσα αναφορική ονοματική προσδιοριστική, αναφέρεται στη λέξη Τροίαν ως επιθετικός προσδιορισμός. Εκφέρεται με οριστική (εἶχε) και δηλώνει το πραγματικό.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σε σχέση με τα άλλα, βέβαια, τα οποία έχουμε δε διαφέρουμε σε τίποτα από τα ζώα, αλλά τυχαίνει να είμαστε κατώτεροι από πολλά (ζώα) και ως προς την ταχύτητα και προς τη δύναμη και σε σχέση με άλλες ικανότητες επειδή όμως υπάρχει σε εμάς η ικανότητα να πείθουμε ο ένας τον άλλο και να δηλώνουμε σε μας τους ίδιους (μεταξύ μας), για όσα πράγματα θέλουμε, όχι μόνο απαλλαγίκαμε να ζούμε σαν θηρία αλλά και αφού συγκεντρωθήκαμε δημιουργήσαμε πόλεις και νομοθετήσαμε και εφεύραμε τέχνες, και σχεδόν όλα όσα επινοήσαμε για μας η λογική είναι αυτή που βοήθησε εμάς στη δημιουργία. Αυτή βέβαια θέσπισε νόμους και για τους δίκαιους και για τους άδικους και για τους καλούς και για τους τιποτένιους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ.2.

οἷς	αἷ
εὐπορίας	εὐποριῶν
ὄντες	ὄντι
ἡμῖν	ὑμᾶς
πειθῆεν	πείσοι
βουλευθῶμεν	βούλεσθαι
συνελθόντες	σύνελθε
ἅπαντα	ἅπασης
οὗτος	τούτοις

αἰσχροῶν	αἰσχροάς
----------	----------

Γ.3. α.

τῶν ζῶων	έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα διαφέρομεν· γενική συγκριτική
τῆ ῥώμῃ	δοτική της αναφοράς στο καταδεέστεροι
ταῖς ἄλλαις	επιθετικός προσδιορισμός στο εὐπορίαις
καταδεέστεροι	κατηγορούμενο στο εννοούμενο (ἡμεῖς), συνδεδετικό ρήμα ὄντες
ὄντες	κατηγορηματική μετοχή από το ρήμα τυγχάνομεν, αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος
θηριωδῶς	επίρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου

Γ.3. β.

i) οἷς ἔχομεν: Δευτερεύουσα αναφορική ονοματική προσδιοριστική, αναφέρεται τοῖς ἄλλοις.

ii) Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οὐδὲν τῶν ζῶων διαφέρομεν: Κύρια αιτιολογική πρόταση κρίσεως. Εισάγεται με το αιτιολογικό γάρ, εκφέρεται με Οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛ. ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Κύρος μέχρι δώδεκα ετών ανατράφηκε σε μεγάλο βαθμό μ' αυτήν την εκπαίδευση, και φανερά διέφερε από όλους τους συνομήλικούς του και ως προς το να μαθαίνει γρήγορα όσα πρέπει και ως προς το να κάνει κάθε πράξη καλά και γενναία. Μετά απ' αυτό το χρονικό διάστημα ο Αστυάγης στέλνει και προσκαλεί την κόρη του και το γιό της· επιθυμούσε λοιπόν να δει (αυτόν), επειδή άκουε ότι αυτός (ο Κύρος) είναι καλός και ενάρετος. Έρχεται δε και η ίδια η Μανδάνη προς τον πατέρα (της) με τον Κύρο το γιο (της). Όταν έφθασε πολύ γρήγορα (έγκαιρα) και έμαθε ο Κύρος ότι ο Αστυάγης είναι ο πατέρας της μητέρας (του), και αμέσως, λοιπόν, επειδή πράγματι από τη φύση του ήταν φιλόστοργος, χαιρέτησε (φίλησε) αυτόν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ 2 α.

πάντων	παντί
τούτου	τούτω
θυγατέρα	θυγατρί
παῖδα	παιδί
ὄντα	ὄντι

Γ 2 β.

ἐπαιδεύθη	παιδευθῆναι
ποιεῖν	ἐποίει
ἰδεῖν	ἰδέ
ἔχουσα	ἔχοιεν
ᾧν	ἔσμέν

Γ 3.

παιδεία	δοτική του ποιητικού αιτίου στο ἐπαιδεύθη
διαφέρων	κατηγορηματική μετοχή, αναφέρεται στο Ὑποκείμενο του ρήματος ἐφαίνετο
ἀνδρείως	επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ποιεῖν
αὐτῆς	γενική κτητική στη λέξη τὸν παῖδα
ἰδεῖν	τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος ἐπεθύμει